

Nr 28.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckt motion om viss ändring av 9 § tredje stycket förordningen den 21 december 1945 om nöjesskatt.

(1:a avd.)

I en inom riksdagen väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, II: 60, av herrar *Gezelius* och *Allard* har hemställts, att 9 § tredje stycket i nu gällande nöjesskatteförordning måtte ändras på i motionen närmare angivet sätt.

Beträffande motiveringen för det i motionen framställda yrkandet får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Enligt 6 § förordningen den 21 december 1945 om nöjesskatt upptages nöjesskatten i form av skatt på biljett eller annat bevis, som berättigar till deltagande i nöjestillställningen. Jämlikt 7 § (senaste lydelse, se SFS 1948: 24) utgår nöjesskatten med 15 procent å bruttopriset för varje biljett, inberäknat skatten; dock att för biografföreställning nöjesskatten utgår med 30 procent, om biljettpriset icke överstiger en krona, och eljest med 30 procent av en krona och 45 procent av återstoden av biljettpriset. I 9 § (senaste lydelse, se SFS 1948: 24) ha meddelats närmare föreskrifter till ledning för beräkning av biljettpriset. Nämnade författningsrum lyder:

»Såsom biljettpris anses det ordinarie priset för den tillställning, varom fråga är, utan hänsyn till att nedsättning medges för vissa grupper av deltagare eller att biljett utlämnas utan betalning (fribiljett).

I biljettpriset inräknas förköpsavgift, särskild sittplatsbiljett eller annan dylik avgift ävensom sådan program-, garderobs- eller därmed jämförlig avgift, vars erläggande utgör villkor för tillträde till tillställningen.

Avser biljett ett flertal tillställningar eller ett flertal personer, beräknas skatt därå såsom för motsvarande antal biljetter för en tillställning eller en person. Har icke vid biljettens utlämnande bestämts, huru många tillställningar eller personer biljetten avser, beräknas skatten å biljetten till 20 procent av biljettpriset eller, då fråga är om biografföreställning, till 40 procent av nämnda pris.»

Syftet med den ifrågavarande motionen är, att i sådana fall då biljett avser ett flertal tillställningar skatten skall beräknas icke, som nu är fallet,

för motsvarande antal biljetter för en tillställning, utan å det sammanlagt erlagda beloppet.

I motionen har framhållits, att bestämmelsen i 9 § 3 stycket första punkten nöjesskatteförordningen i vissa fall kunde medföra konsekvenser, vilka icke syntes stå i överensstämmelse med föreskriftens andemening, vilken måste anses vara, att nöjesskatten beräknades efter den verkliga bruttoinkomsten. Dylika konsekvenser kunde bland annat uppstå genom de former för biljettförsäljning, som förekomme vid utomhustillställningar, vilka fortginge flera dagar i följd å platser, där publiken icke kunde beredas skydd mot otjänlig väderlek. Vid sådana tillställningar bleve publikfrekvensen nämligen i regel beroende av väderleksförhållandena omedelbart före och under tillställningen; biljettintäkterna bleve under sådana förhållanden synnerligen oberäkneliga och kunde i ogynnsamma fall helt utebli. För att i möjligaste mån förebygga dylika ekonomiska bakslag använde sig arrangörerna ofta nog av försäljning i förväg av s. k. seriebiljetter. Prissättningen å sådana biljetter måste emellertid för att stimulera till förköp ske genom tillämpning av ett mot ändamålet svarande rabattsystem; prissättningen bleve sålunda helt avvikande från den, som tillämpades vid förköp till för publiken särskilt lockande teater- eller biografföreställningar, för vilka förköpspriset i regel vore högre än ordinarie biljettpriset. Enligt förordningen skulle emellertid även å dylika seriebiljetter nöjesskatten beräknas efter sammanlagda beloppet av ordinarie biljett till varje del av den tillställning, varom vore fråga; arrangören finge sålunda betala nöjesskatt beräknad å ett belopp, som kunde vara väsentligt högre än det han i verkligheten uppburit.

Till belysande av de av motionärerna påtalade konsekvenserna av berörda stadgande i nöjesskatteförordningen har i motionen anförts följande från den frivilliga idrottsrörelsen hämtade exempel. Svenska simförbundets mästerskapstävlingar sommaren 1946 fortgingo under tre dagar med en försöksomgång varje förmiddag och en finalomgång varje eftermiddag. Till var och en av dessa sex omgångar kunde lösas inträdesbiljett, vilken för försöksomgång vore fastställd till kr. 1:— och för finalomgång till kr. 2:50, eller för samtliga omgångar sammanlagt kr. 10:50. För att stimulera till förköp såldes emellertid även seriebiljetter å kr. 6:—, varje seriebiljett berättigande till inträde vid samtliga omgångar. För varje försåld seriebiljett nödgades tävlingsarrangören i överensstämmelse med förordningens bestämmelser erlagga nöjesskatt med 20 % av kr. 10:50, d. v. s. kr. 2:25, i stället för vad som borde vara rimligare, nämligen 20 % av kr. 6:—, d. v. s. kr. 1:20.

Enligt motionärernas mening syntes de i motionen anmärkta oegentligheter i 9 § 3 stycket första punkten nöjesskatteförordningen kunna undanröjas, om stadgandet erhöles följande avfattning: »Avser biljett ett flertal tillställningar beräknas skatt därå efter det sammanlagt erlagda be-

loppet, och avser biljett ett flertal personer beräknas skatt såsom för motsvarande antal biljetter för en person».

Över motionen har utskottet under hand inhämtat yttrande från *riksräkenskapsverket*. I en inom verkets femte revisionskontor utarbetad promemoria har anförts bl. a. följande.

Motionärerna syntes utgå ifrån att det vore nöjesskatteförordningens an- demening, att nöjesskatten skulle beräknas efter den verkliga bruttointkomsten vid en nöjestillställning. Stadgandet i 9 § första stycket, enligt vilket »det ordinarie priset» skulle läggas till grund för skatteberäkningen, även om det faktiskt betalda priset vore lägre, syntes emellertid göra en sådan utgångspunkt ohållbar. Yrkandet i motionen syftade närmast till ett avsteg från den princip om skatteberäkningen vid biljettprisnedsättning, som 9 § första stycket innehöller. I detta sammanhang borde konstateras, att motionärernas exempel från Svenska simförbundets mästerskapstävlingar syntes vara i någon mån missvisande. Enligt inom riksräkenskapsverket tillgängliga räkenskaper hade nämligen tävlingsarrangören ingalunda nödgats erlagga nöjesskatt med 20 % av kr. 10:50 och ännu mindre med kr. 2:25 utan endast med kr. 1:58 per seriebiljett. Författningsenligt beräknad borde skatten sannolikt ha bestämts till $(3 \times - : 38 + 3 \times - : 15 =)$ kr. 1:59 per biljett; det vore att märka, att stadgandets ord om »motsvarande antal biljetter för en tillställning» icke direkt toge sikte på det fallet, att biljettpriset icke vore detsamma för alla de tillställningar, för vilka en seriebiljett gällde. Emellertid borde det framhållas, att goda skäl kunde anföras för en författningsändring i sådan riktning, att skatt alltid komme att utgå på det faktiskt betalda biljettpriset. Att begränsa en eventuell ändrings räckvidd så som motionärerna hade föreslagit syntes däremot knappast vara befogat. Det borde påpekas, att motionärerna väl yrkat ändring för det fallet, att en biljett avsåge ett flertal tillställningar, men icke för det närbesläktade fallet, att en biljett avsåge ett flertal personer. Det borde även framhållas, att den av motionärerna föreslagna författningsformuleringen innebure, att skatten för en seriebiljett skulle utgå med en lägre andel av det faktiska priset, när antalet tillställningar, för vilka biljetten gällde, vore på förhand bestämt, än när så icke vore fallet; skäl för en dylik skillnad torde knappast kunna presteras. Såvitt det ur riksräkenskapsverkets synvinkel kunde bedömas, skulle även efter en författningsändring sådan som den av motionärerna förordade kontrollmöjligheterna vara fullt tillräckliga.

Slutligen har i promemorian anförts exempel på vissa andra inadvartenser i nöjesskatteförordningens bestämmelser om beräkning av nöjesskatten. Sålunda har ifrågasatts huruvida icke föreskrifterna om frikortsbeskattningen borde helt utgå.

Utskottet. I den föreliggande motionen har hemställts om sådan ändring av 9 § tredje stycket i 1945 års nöjesskatteförordning, att skatt å biljett, som avser ett flertal tillställningar, skall beräknas å det sammanlagt erlagda be-

loppet och icke som nu är fallet efter det ordinarie priset för motsvarande antal biljetter för en tillställning. I motionen har anförts att den nuvarande föreskriften i vissa fall kunde medföra konsekvenser, vilka icke syntes stå i överensstämmelse med föreskriftens andemening, vilken enligt motionärernas uppfattning måste anses vara, att nöjesskatten skulle beräknas efter den verkliga bruttoinkomsten. Av den tidigare lämnade redogörelsen torde emellertid framgå att nöjesskatteförordningens bestämmelser om sättet för beräkning av skatten bl. a. bygger på den principen att skatten skall utgå per biljett och icke å de sammanlagda bruttoinkomsterna. Härmed sammanhänga även bestämmelserna i 9 § tredje stycket, att skatten för biljett, som avser ett flertal tillställningar (abonnemang) eller ett flertal personer (familjebiljett), skall beräknas för motsvarande antal biljetter för en tillställning eller en person. Detta system för beräkning av skatten har funnits även i tidigare förordningar om nöjesskatt. Under förarbetena till 1945 års förordning diskuterades emellertid en övergång till ett system med skatt å de verkliga bruttointäkterna. Det av 1944 års nöjesskatteutredning framlagda förslaget till förordning om nöjesskatt innehöll sålunda en bestämmelse om att nöjesskatten skulle utgå med viss procent av de för tillträde till nöjeställningen erlagda avgifternas sammanlagda belopp. I konsekvens härmed hade de sakkunniga i sitt förslag icke medtagit några särskilda regler för beskattning av abonnemang- och familjebiljetter. Såsom de sakkunniga framhållit förutsätter detta system att skatten är proportionell. Vid framläggandet för 1945 års riksdag av förslag till ny förordning om nöjesskatt (proposition nr 344/1945) ansåg sig emellertid departementschefen icke kunna biträda de sakkunnigas förslag till omläggning av skattesystemet i nu ifrågavarande hänseende. Sålunda anfördes bl. a. att då biografföreställningar enligt propositionen alltjämt skulle beskattas efter en progressiv skatteskala detta torde nödvändiggöra, att skatten å dylika föreställningar alltjämt beräknades per biljett. I fråga om övriga föreställningar fann departementschefen det i och för sig möjligt att genomföra de sakkunnigas förslag om beräkning av nöjesskatten. Emellertid syntes det mindre lämpligt med två olika system för upptagande av nöjesskatten. På grund härav och då systemet med skatt å biljetter syntes vara effektivare ur kontrollsynpunkt än ett system med skatt å sammanlagda bruttoavgifterna förordades i propositionen ett bibehållande av de dittills gällande reglerna om upptagande av nöjesskatten i form av skatt å biljett.

Med hänsyn till att frågan om nöjesskattens uttagande i form av skatt å de sammanlagda bruttoinkomsterna varit föremål för prövning så sent som vid 1945 års riksdag finner utskottet sig icke i nu förevarande sammanhang böra upptaga denna fråga till förnyat bedömande. Emellertid vill det synas som om reglerna för beräkning av nöjesskatten i sin nuvarande utformning vore behäftade med vissa inadvartenser bl. a. i det av motionärerna angivna hänseendet. Ett avhjälpande härav torde dock förutsätta att tillgång erhöles till ett fullständigare utredningsmaterial än det som föreligger i nu ifrågavarande ärende. Beträffande formen för en författningsändring synes det i

motionen framlagda förslaget icke erbjuda en godtagbar lösning. Såsom påpekats i den inom riksräkenskapsverket utarbetade promemorian torde det nämligen knappast vara befogat att begränsa en eventuell författningsändring på det sätt motionärerna föreslagit. Sålunda har i promemorian anförts, att motionärerna väl yrkat ändring för det fallet att en biljett avsåge ett flertal tillställningar men icke för det närbesläktade fallet att en biljett avsåge ett flertal personer. Vidare har i promemorian framhållits, att den av motionärerna föreslagna författningsformuleringen innebure, att skatten för en seriebiljett skulle utgå med en lägre andel av det faktiska priset, när antalet tillställningar, för vilka biljetten gällde, vore på förhand bestämt, än när så icke vore fallet. I detta sammanhang vill utskottet även fästa uppmärksamheten på att beträffande biograf föreställningar skatten utgår efter en progressiv skatteskala, vilket torde nödvändiggöra att skatten för dessa föreställningar även vid abonnemang beräknas per biljett och icke å avgifternas sammanlagda belopp. På grund av det anförda finner utskottet ej skäl tillstyrka det i den föreliggande motionen framlagda förslaget till ändring i nöjesskatteförordningen.

Enligt vad utskottet under hand inhämtat har i samband med remissbehandlingen av en till finansdepartementet ingiven framställning om vissa ändringar i nöjesskatteförordningen frågan om en revision av förordningens bestämmelser om beräkning av skatt för biljett, som avser ett flertal tillställningar, även berörts. Då uppmärksamheten sålunda redan blivit fäst på det föreliggande spörsmålet finner utskottet ej heller skäl att i anledning av nu ifrågavarande motion förorda skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om utredning i ämnet.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att motionen II: 60 av herrar Gezelius och Allard om viss ändring av 9 § tredje stycket förordningen den 21 december 1945 om nöjesskatt icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 april 1948.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Elon Andersson, Wahlmark, Sjödahl, Ekman, Velander, Heüman, Wehtje, Ramberg, Rosander och Näsgård, samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Björklund, Hammarlund, Orgård, Olson i Göteborg, Sundström, Olofsson i Höganäs, Karlsson i Granebo, Swedberg och Larsson i Luttra.